

Ancheta revistei „Teatrul”

Itinerar semnificativ

(I)

În dorința de a oferi cititorilor o imagine cuprinzătoare a eforturilor pe care le depun creatorii din teatru românesc, pentru a întâmpina sărbătorește, în cadrul finalei celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, două evenimente de o semnificație deosebită pentru istoria și viața poporului nostru — a 35-a aniversare a Eliberării patriei și Congresul al XII-lea al P.C.R. — am încercat să alcătuim o „fișă de lucru”, o „cronică în mers” a spectacolelor și a acțiunilor emblematiche dedicate acestor momente. Departe de a fi completă, imaginea muncii ce se desfășoară în colectivele de teatru dramatic este, totuși, în măsură să sugereze climatul de efervescentă artistică, evidențiind modul profund angajat în care slujitorii scenei înțeleg să participe, integrându-se frontului culturii și artei românești, la îndeplinirea politicii cultural-educative a partidului, de pe poziția și în perspectiva unor răspunderi sporite.

Succinte sau ample, răspunsurile primite din partea teatrelor arată că există condițiile și premisele ca suita manifestărilor artistice ale anului 1979 să fie încununată de importante realizări, atât în dramaturgie cât și în arta spectacolului. Nu ne îndoiim că printre laureatele finalelor vom regăsi multe dintre producțiile aflate, acum, în faza promisiunilor. Nu ne îndoiim că multitudinea activităților inițiate de teatre va contribui substanțial la progresul echipelor de interpreți amatori. Cu convingerea că, în competițiile din finalul anului teatral, se vor împlini toate cele făgăduite acum, la începutul primăverii, dăm cinstul celor care ne-au răspuns la următoarele trei întrebări :

1. Ce spectacole prezintă teatrul dumneavoastră în Festivalul național „Cîntarea României” ?

2. Cum se manifestă colaborarea dintre artiștii profesioniști și artiștii amatori ?

3. Ce inițiative deosebite apar pe afiș, în întâmpinarea celei de-a treizeci și cincea aniversări a Eliberării patriei și a celui de-al doisprezecelea Congres al Partidului Comunist Român ?

Publicăm în acest număr unele dintre răspunsurile primite din partea teatrelor bucureștene : ancheta noastră continuă în numărul viitor, cuprinzînd și teatrele din țară.

TEATRUL NAȚIONAL
DIN BUCUREȘTIFLORIAN NICOLAU, *secretar literar*

1 Ne vom prezenta în competiția finală cu piesa lui Marin Sorescu *Dimineața, la prînz și seara* (regia, Sanda Manu). Mlădă în repetiție, această lucrare reprezentativă a dramaturgiei noastre contemporane antrenează un numeros colectiv de actori. Se muncește cu rivnă și cu dăruire, pentru a asigura spectacolului calitatea pe care o impune prima scenă a țării.

2 Actorii Teatrului Național participă masiv la instruirea echipelor de amatori. Organizăm, periodic, întâlniri cu publicul.

3 Fidel programului său de promovare a dramaturgiei naționale, colectivul nostru își propune să participe la sărbătorirea aniversării Eliberării patriei și la întâmpinarea Congresului al XII-lea al P.C.R. cu o dramatizare după romanul lui Paul Georgescu, *Înainte de tăcere*. Sperăm că această premieră absolută, al cărei text se află în fază de definitivare, să întregască fericit suita premierelor românești ale Teatrului Național în această stagiune.

TEATRUL DE COMEDIE

ANDREI BALEANU, *secretar literar*

1 Teatrul nostru se prezintă în concurs cu două spectacole-recital : *Opus... unu singur*, cu care și-a deschis și stagiunea și în care evoluează cunoscutul actor Ion Lucian, și *Poezile luminii*, recital de versuri al actorului Silviu Stăneulescu.

2 Doisprezece actori din colectiv lucrează ca instructori artistici ai echipelor de amatori din întreprinderile sectorului 4 al Capitalei. Sub egida teatrului s-au organizat câteva spectacole în care, alături de artiștii amatori de la Clubul „Sanitas”, au jucat Silviu Stăneulescu și Cornel Vulpe.

3 Diversele noastre inițiative și-au găsit expresia în modalități diferite. Spre exemplu, Concursul de comedie organizat de Teatrul de Comedie în colaborare cu revista „Teatrul”, desfășurat sub egida Festivalului național „Cântarea României” : s-au primit 114 lucrări, dintre care au fost selectate, cu exigență, precum bine se știe, comediele premiate. O altă acțiune importantă a fost Săptămîna Teatrului de Comedie (5—11 februarie), în care au avut loc premiere, expoziții, întâlniri cu publicul. Inițiativa cea mai de seamă, menită să ilustreze dimensiunea culturală a activității noastre, contribuția instituției la înfăptuirea politicii culturale a partidului, o constituie Zilele Teatrului de Comedie în Valca Jiului. Cu acest prilej, între profesioniști și amatori se realizează un fructuos schimb de experiență, au loc dezbateri creatoare între artiști și public, axate pe ideea orientării și dezvoltării legăturilor dintre creatori și mase, dintre scenă și public.

TEATRUL GIULEȘTI

NICOLAE MUNTEANU, *director adjunct*

1 Credincios orientării sale repertoriale, a cărei dominantă este promovarea dramaturgiei naționale de actualitate, Teatrul Giulești se va prezenta în concurs cu piesa *Goana* de Paul Ioachim (regia, Alexa Visarion). Cele cinci premiere românești ale echipei de la Giulești, în mai puțin de un an, sînt, cred eu, o dovadă a efortului programatic, de a sluji așa cum se cuvine obiectivele politicii culturale a partidului : valorile autohtone descoperite și promovate devin un argument al participării creatorilor din teatrul nostru la munca de educație politică și ideologică a întregului popor.

2 Întreținem cu formațiile de amatori relații bune, firești. Un mare număr de actori fac instructaje în întreprinderi și instituții, în case de cultură, școli etc. For-

mațiile instruite de Costel Gheorghiu, Mugur Arvunescu, Agatha Nicolau, Iarodara Nigriu, Ion Coloniță, Mireea Crețu, au intrat în faza interjudețeană. Pînă în prezent, au avut premiul patru spectacole în care, alături de actorii teatrului nostru, am evoluat artiști amatori.

Ca și toate celelalte teatre, Teatrul Giulești a organizat o seamă de acțiuni culturale-educative diverse : recitaluri în întreprinderi și în școli, întâlniri cu oameni ai muncii, pe problemele repertoriului, ale calității spectacolelor etc., numeroase deplasări în Capitală și în țară (peste 160) ; în localități unde nu există teatre, am oferit stagii permanente. Sînt semnificative, cred, pentru activitatea desfășurată în fața de masă a actualei ediții a Festivalului „Cântarea României”, cele peste o sută de recitaluri de poezie patriotică, cu titluri reprezentative : *Chităm pentru patrie*, *Istorie în culoare de legendă*, *Sintem aici de două mii de ani*.

3 Ne propunem să continuăm cu consecvență toate aceste acțiuni, sporindu-le atât numeric cît și calitativ, ridicarea calității artistice a textelor și a spectacolelor fiind pentru noi, ca și pentru toate colectivele din țară, obiectivul principal, în preajma marilor evenimente ale acestui an.

TEATRUL MIC

NICOLAE POMOJE, *actor*,
secretarul organizației de partid,
președintele Comitetului oamenilor muncii

1 Cu noua versiune, musical, a piesei *Nu sînt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu (muzica, Ion Cristinoiu și Mihai Dumbravă ; regia, Cătălina Buzoianu ; decorul, Adrian Both ; costumele, Ilieana Mantoe) creată pentru Teatrul Mic, lătenția noastră este să impunem primul musical românesc de actualitate.

2 Teatrul Mic întreține cu amatorii foarte strîns relații de colaborare. Regizorul D. D. Neleanu este instructor al echipelor de teatru de amatori de la Întreprinderea „Didactica”, de la Liceul „Mihail Eminescu”, de la Academia „Ștefan Gheorghiu” (unde a pus în scenă *Comoara din deal* de Corneliu Măruș) și este mentorul artistic al Teatrului popular din Rîmnicu Vilcea ; actorul Petre Moraru, instructor al echipei de teatru de amatori de la U.M. 025 sectorul 7 ; actorul C. Dinescu, instructor al echipelor de teatru de amatori de la „Universal-Club”, „Comert-Club”, mentor artistic al Teatrului popular din Tulcea, și

face parte din consiliul de conducere al Casei de creație a Municipiului București. Actorii Florin Vasiliu, Doina Șerban, Nicolae Hrim au fost membri în jurile concursurilor formațiilor de amatori. La Teatrul Mic a avut loc, în regia lui D. D. Neleau și în scenografia lui Virgil Luscov, un *spectacol-model* al brigăzilor de artiști amatori din sectorul 7. În colaborare cu artiștii amatori din același sector, Teatrul Mic a închinat un spectacol celei de a 60-a aniversări de la înființarea statului național unitar român, intitulat *Unitatea, nașterea a făcut-o*.

3 Un spectacol care a avut loc, altul care urmează să aibă loc, în colaborare cu formațiile artistice de amatori din sectorul 7.

Ciclu de conferințe ale Teatrului Mic, pe tema „Teatrul și societatea”, ce se desfășoară tot sub egida celei de-a doua ediții a Festivalului „Cântarea României”: o nouă serie de expoziții de artă plastică în foyerul teatrului, sub emblema „Galeria de artă a Teatrului Mic”: un recital de poezie, susținut de actorii Teatrului Mic pe platforma industrială Militari.

Vom întâmpina a 35-a aniversare a Eliberării patriei și Congresul al XII-lea al P.C.R. cu o piesă originală românească semnată de Bomulus Guga, scrisă la comanda Teatrului Mic.

TEATRUL „NOTTARA“

FLORICA ICHIM, *secretar literar*

1 Cu două premiere românești de actualitate: *Cinci romane de amor* de Teodor Mazilu (regia, George Rafael) și *Jocul vieții și al morții* de Horia Lovinescu, în repetiții avansate (regia, Dan Mien; scenografia, Mihai Mădăsen), Teatrul nostru se va mai prezenta în concurs și cu un montaj literar intitulat *Burebista*, alcătuit de Val Săndulescu, și cu câteva recitaluri actoricești.

2 Bune și numeroase. Preocuparea permanentă pentru munca cu artiștii amatori, colaborarea cu aceste echipe, reprezentă o coordonată majoră a activității teatrului nostru. Dintre variatele manifestări — instructaje, spectacole în cluburi și în case de cultură (246, în întreprinderi, și 222, în case de cultură), seri de poezie, întâlniri cu spectatorii — amintesc două, cu un caracter mai deosebit, pe care le-am inițiat și care au căpătat o mare pondere în atragerea spre teatru a unei anumite categorii de public (public, dealfel, extrem de larg, de numeros, de diferit). Prima este spectacolul de

poezie conceput împreună cu cenaclul literar al TAROM, unde au citit din versurile lor poeți-actori și poeți-aviatori. A doua se referă la un obiectiv programatic permanent: tineretul, educarea lui, instruirea și desfășurarea lui. Regizorul Dan Mien, secretar al organizației de bază U.T.C. din teatru, a realizat cu tinerii din Ansamblul artistic al U.T.C. o serie de reprezentații de poezie și de montaje literare care s-au bucurat de un frumos succes.

3 Spectacole omagiale și continuarea în forme cit mai diferențiate a unor acțiuni cu tematică patriotică.

TEATRUL „ȚÂNDĂRICĂ“

VALERIU SIMION, *artist minutor, secretar al organizației de partid, președintele Comitetului oamenilor minții*

1 Cu *Pescarul și norocul*, dramatizare de Cristian Pepino, după „Povestea vorbeii” de Anton Pann (regia, Irina Niculescu; scenografia Antonio Albici).

2 Actori-minutori, pictori-scenografi, tehnicieni de scenă, constructori de păpuși (zece) îndrăgă cererile de păpușari amatori din trei școli, de la Casa pionierilor din sectorul 1, de la Casa de cultură „Friedrich Schiller”, de la Spitalul de copii „23 August” și de la Universitatea populară din Capitală, precum și de la casele de cultură din Vaslui și Oltenița.

Încă din anul 1977 a luat ființă, în cadrul Teatrului „Țândărică”, „Ziua amatorului”. În această zi, în fiecare lună, au loc întâlniri între artiști amatori și colectivul teatrului, discuții profesionale pe teme de repertoriu, scenografie, mimă de păpuși. În cadrul „Zilei amatorului” sînt invitate, pe rînd, echipe de păpușari amatori, al căror program este dezbatut de către păpușarii profesioniști și cei amatori.

Conform unei mai vechi tradiții, „Țândărică” organizează în fiecare vară o stagionă, în aer liber, în cartierele Capitalei, cu spectacole adresate publicului de toate vîrstele.

Și în această stagionă, ca și în cele precedente, vom deschide în foyerul teatrului expoziții de desen și pictură cu tematică specifică, ale școlărilor din Capitală.

3 Sporirea numărului de reprezentații din cadrul microstagioniilor permanente ale Teatrului „Țândărică” în orașele Alexandria, Oltenița, Giurgiu, Rîmnicu Vîlcea, Urziceni, în comunele suburbane Voluntari, Popești-Leordeni, Chiajna, Chibla și altele.

Anchetă realizată de Valeria Ducea

Hejja Sándor și Vádász Zoltán în „Florile unui geambaș” ←

Lohinszky Loránd și Hejja Sándor în „O stea pe rug” ↓

Trilogia lui Sütő András

pe scena
Teatrului Maghiar de Stat
din Cluj-Napoca

Po scena maghiară din Cluj-Napoca s-a reprezentat, de curind, în trei seri consecutive, trilogia lui Sütő András, alcătuită din *Florile unui geambaș*, *O stea pe rug*, *Cain și Abel*. Acest impresionant triptic dramatic (ale cărui componente au fost consacrate, pe rind, la data fiecărei premiere, în aceste pagini) este un model de repertoriu permanent, expresie a consecvenței unui scriitor care prospectează în adâncimile istoriei și explorează teritoriile mitului, pentru a extrage sensuri și concluzii pasionante pentru contemporanii săi, și a fidelității unui regizor față de o operă literară. Trilogia dramatică a lui Sütő a căpătat un chip scenic

de neconfundat prin creația teatrală a lui Harag György, semnatarul celor trei montări. Creație dramatică și creație scenică în care sînt puși în valoare reputați actori (Lohinszky Loránd, Csiky András, Hejja Sándor, Vádász Zoltán, Sebök Klára) și în care se materializează imaginația unor cunoscuți scenografi (Mireea Mateabóji, Tóth László, Nagy Endre), spectacolul-serial datorat lui Sütő András și tălmăciturii sale întru teatru, Harag György, readuce în atenția opiniei publice un tip de relație artistică de natură să fertilizeze și să înnoiască activitatea unei instituții culturale de prim rang, cum este Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca.

Hejja Sándor și Csiky András în „Cain și Abel” ←

Oradea:

Săptămîna teatrului scurt

Între 20 și 26 februarie s-a desfășurat la Oradea a treia ediție a unei manifestări teatrale cu un profil precis, definit de chiar titulatura ei: Săptămîna teatrului scurt, lăsată și organizată de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Bihor. Teatrul de Stat din Oradea, revista „Familia” și A.T.M., sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, manifestarea — iușerisă, firește, în Festivalul național „Cîntarea României” — și-a propus să stimuleze reprezentarea piesei scurte pe scenele noastre. Bunele tradiții, pe care istoria teatrului românesc le consimnează, au fost reînviolate, astăzi multe teatre avînd iușerise în repertoriul lor piese scurte; și nu începe îndoială că această revigorare a speciei datorază mult inițiativelor orădene. Programul manifestării a cuprins reprezentații cu piese clasice românești (Conu’ Lăsonida față cu reacțiunea de I. L. Caragiale la Teatrul Național din Cluj-Napoca) sau cu adaptări pentru scenă ale unor lucrări din proza clasică (Vörbe... de Anton Pann la Teatrul de Nord din Satu Mare, secția română), Caragiale și Macedonski au fost autorii pieselor prezentate, în afara concursului, de către I.A.T.C. (Cine aiurează nu oftează) și de către Teatrul popular din Drobeta-Turnu Severin (Dă dămuli, mai dă dămuli). Dramaturgia contemporană a fost bine reprezentată: Teodor Mazilu (în spectacolele Aventură în banal, de la Teatrul Național din București, și O sîrbătoare princiară, de la Teatrul Național din Cluj-Napoca), Dumitru Solomon și Ion Băieșu (în aceeași Aventură în banal) sau Paul Everac (Autograful și Rîca Eremia, în spectacolul Teatrului „A. Davila” din Pitești, și Cîteva palme false, al Teatrului Maghiar de Stat din Timișoara), ca și mai puțin cunoscutii Aurel Irim (cu spectacolul Comoara, al artiștilor amatori din Beiuș) și Gheorghe Drug (cu Orice naș își are nașul, al Teatrului popular din Orașul Gh. Gheorghiu-Dej). Scriitorul maghiar Kocsis Istvan, cu monodrama sa Amurgul lui Bolyai János, a fost și el prezent, prin spectacolul secției maghiare a Teatrului de Stat din Oradea. Tot Teatrul de Stat din Oradea, colectivul secției române, a oferit o montare a piesei lui Euripide, Rhesos. Un dramaturg bulgar, N. Haitov (cu Dulăii, la Teatrul Dramatic din Baia Mare), un nord-american, Tennessee

Williams (Vörbeste-mi ca ploia, la secția română a Teatrului de Stat din Oradea), doi sud-americani, Oswaldo Dragin (cu Trei povești care merită să fie povestite, la Teatrul „V. I. Popa” din Birlad) și Rodolfo Santana (cu Moartea lui Alfredo Gris, la Teatrul Național din Timișoara), în sfîrșit, un sudafrican, Athol Fuggard (cu spectacolul Insula, al Teatrului de Stat din Sibiu, secția germană), au îmbogățit afișul manifestării. Așadar, contemporani români (în mîndră satisfăcător, echilibrat), clasici (nu atît cît s-ar fi dorit), contemporani din zone geografice mai puțin investigate de teatrele noastre, dramaturgi din țări prietene, într-un cuvînt, o varietate de autori, de titluri, de teme, toate laolaltă înălțînd prestigiul Săptămîinii teatrului scurt față de edițiile precedente.

Nu îndeajuns de satisfăcător ne-a apărut nivelul spectacolelor. Deși au participat colective prestigioase (ca Teatrele Naționale din București, Cluj-Napoca și Timișoara), deși regizorii-concurenți sînt nume consacrate sau afirmate promițător (Sanda Mann, Ioan Ieremia, Aureliu Manca, Magdalena Klein, Bogdan Berciu), spectacolul care să înalte mai sus decît la edițiile precedente stacheta calității nu a fost prezentat. Nici acela care să impună, detașat, un regizor. Nici acela care să propună o interpretare deosebită. Nivelul general al artei spectacolului a fost mediu. Reprezentații slabe, în care s-a resimțit absența regizorului (Vörbeste-mi ca ploia, Cîteva palme false, Pofta de cîreșe) sau cu o concepție și o îndrumare regizorală diletantă (Autograful și Rîca Eremia, Vörbe...); altele meritorii, însă fără strălucire (O sîrbătoare princiară, Amurgul lui Bolyai János, Dulăii); dar și unele de certă profesionalitate, cu reale virtuți artistice (Trei povești care merită să fie povestite, Insula, Rhesos). Palmareșul decis de juriu reflectă obiectiv și exact nivelul Săptămîinii teatrului scurt. Colocviul desfășurat în ultima zi, cu o participare restrînsă și, pareă, resemnată, a trasat direcțiile de preocupare ale viitoarelor ediții, plecînd de la constatările făcute cu actualul prilej. A fost evident, s-a subliniat în discuții, că s-a înregistrat un spor de interes din partea teatrelor pentru spectacolul așa-numit scurt. Dovada a constituit-o faptul că, spre deosebire de cele precedente, actuala ediție a necesitat și o presecție. Pe viitor, să se procedeze mai exigent în alețuirea programului, s-a cerut de către vorbitori. Cu îndreptățire, credem noi.

Nu putem încheia fără a pune în evidență excelențele condiții organizatorice pe care le-au oferit gazdele.

Rep.